

Argument herfor dette, at der haves et vist Tilsagn om de fornødne Materialier, der skal bruges til Anlæggets Udførelse, hvilket Tilsagn man imidlertid maa benytte sig af indenfor en kortere Tid, hvis det skal faa nogen Nytte, idet det nemlig ellers bortfalder, og det er da ganske umuligt at vide, hvornaar disse Materialier vil kunne tilvejebringes, ligesom det jo ogsaa er ganske umuligt at skønne over, til hvilke Priser de senere vil kunne faas. Hvad der yderligere taler for at fremme Sagen nu, er hele den Situation, der er indtraadt, efter at Kullene er blevet saa ganske overordentlig dyre. Der har tidligere foreligget Beregninger, hvorefter Anlægget vilde kunne give et økonomisk tilfredsstillende Resultat efter Datidens Kulpris, altsaa omkring 18 Kr. pr. Ton. Det er klart, at selv om Anlægget under de nuværende Forhold vil blive endogsaa meget væsentlig dyrere — det er oprindelig beregnet at ville koste ca. 2 Mill. Kr., men maatte vel i dette Øjeblik snarere regnes til 4 Mill. Kr. —, tør man gaa ud fra, at Rentabilitetsproblemet vil stille sig endnu gunstigere end nogen Sinde tidligere. Det er af overmaade stor Vigtighed under de nuværende Forhold at frembringe elektrisk Kraft og Lys, og man ser da ogsaa, at hele Aaens Opland med stor Interesse har fulgt denne Sags Gang hidtil og sikkert i stor Spænding afventer, om det vil være muligt for Rigsdagen trods det sene Tidspunkt at fremme Sagen.

Det er klart, at der til Koncessionen bør knyttes en hel Række af Vilkaar af Hensyn til den Interesse, som Offentligheden har deri. Gudenaåen har i tidligere Tider spillet en meget betydningsfuld Rolle som Trafikvej, idet der er foregaaet Besejling og Varetransport, i alt væsentligt ved Hjælp af Pramme. Denne Pramfart er i det væsentlige ophørt, og dette taler jo ogsaa for at udnytte Gudenaåen som national Ejendom paa anden Maade, naar dette er muligt.

Efter at det første af et privat Konsortium indsendte Andragende havde været under Behandling i nogen Tid, indkom der et Andragende fra et mindre Konsortium, et Andelsselskab af Lodsejere ved Kongensbro. Men det har staaet for mig saaledes, at det ikke vilde være rigtigt at give Koncession til de forskellige Selskaber. Det maa være rigtigere at give Koncession til eet Selskab, som saa faar Lejlighed til at udnytte Aaens Kraft begge Steder, naturligvis mod at der skabes Sikkerhed for, at samtlige de til Aaen grænsende Egne faar Adgang til den Elektricitet, der kan produceres. Af

de Vilkaar, som her foreslaas knyttede til Koncessionen, skal jeg fremhæve, at naturligvis maa Koncessionshaverne i enhver Henseende være underkastede Ministeriets Kontrol med Hensyn til Anlæggets hele Beskaffenhed og dets Udførelse med Hensyn til den Sikkerhed, man maa forlange af det, og ligeledes maa det være en Forudsætning, at Ministeriet faar Adgang til at godkende de Vedtægter, som skal gælde for Selskabets Virksomhed. Endvidere er det underkastet de forskellige i Lovgivningen indeholdte Regler om Tilsyn med Stærkstrømsanlæg, med Fremførelse af Ledninger o. s. v. Men dernæst foreslaas det, at Koncessionshaverne skal være pligtige at efterkomme de Forskrifter, som maatte blive givet af Regeringen til Opretholdelse af Fiskeriet i Gudenaå, derunder Tilvejebringelse af Opklækningsanstalter for Fiskeyngel. Da denne Bestemmelse blev kritiseret i Folketinget paa Grund af, at der tilsyneladende ikke var noget Højestebeløb, som Koncessionshaverne kunde blive pligtige at udrede, er der under Behandlingen i Folketinget indhentet Oplysning om, hvor meget det vilde koste, og man har derefter formuleret Bestemmelsen saaledes, at det højeste, der kan forlanges af Koncessionshaverne, er 10,000 Kr. til Anlæg og 1,000 Kr. til Drift af disse Fiskeopklækningsanstalter. Da man jo aldrig kan vide, om ikke Pramfarten skulde kunne opstaa igen under nye Forhold, er man endvidere under Behandlingen i Folketinget enedes om at betinge, at Ministeren for offentlige Arbejder skal kunne paalægge Koncessionshaverne, naar efter hans Skøn Hensynet til Pramfart eller Træflaadning paa Aaen gør det ønskeligt, at opføre passende Anlæg, saaledes at Prammene eller Træet kan transporteres over Dæmninger. Der har i denne Forbindelse været Spørgsmaal om, hvorvidt man skulde paalægge Koncessionshaverne at anlægge en Kammersluse, men et saadant Anlæg vilde blive saa overordentlig dyrt, at man har ment at burde afstaa fra et saadant Forlangende.

Den vigtigste af samtlige de Bestemmelser, som er optagne i Lovforslaget, og som altsaa skulde stilles som Vilkaar for Koncessions Meddelelse, er Bestemmelsen om, hvorledes Elektriciteten vil være at fordele til Oplandets Beboere. Det er en Forudsætning, at Koncessionen kan tiltrædes af Amtsrådene og Byrådene i Viborg, Aarhus og Randers Amter, men der vil dog opstaa store Vanskeligheder med Hensyn til, hvorledes Fordelingen skal foregaa mellem Kommunerne. De store Byer